

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA			
CÓDIGO			
MATERIA	Percepción Visual e Perspectiva I		
DISCIPLINA	Técnicas de representación		
TITULACIÓN	Título Superior en Arte Dramática		
ESPECIALIDADE	Escenografía		
ITINERARIO			
CURSO	1º	CUADRIMESTRE	1º
CRÉDITOS ECTS	5		
CARÁCTER	Obrigatoria		
DEPARTAMENTO	Escenografía		
CENTRO	Escola Superior de Arte Dramática de Galicia		
COORDINADOR/A			
DOCENTE	Nome e apelidos: María Sarmiento Rivas Horario titorías: Ver Web ESAD Despacho: Aula P11 Contacto: mariasarmiento@edu.xunta.es		
DESCRICIÓN	Coñecemento dos principios da teoría da percepción para a comprensión dos procesos perceptivos: forma e significado. Desenvolvemento da capacidade de observación e comparación dos elementos visuais. Principios de composición. Coñecemento e utilización da perspectiva aplicada ao debuxo artístico e ao deseño do espazo escénico.		
COÑECEMENTOS PREVIOS	Ningún.		
LINGUA EN QUE SE IMPARTE	Galego ☐ Castelán ☐ Inglés ☐		
2. COMPETENCIAS			
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DA TITULACIÓN			
T1	Organizar e planificar o traballo de forma eficiente e motivadora.		
T6	Realizar autocrítica cara o propio desempeño profesional e interpersoal.		
T8	Desenvolver razoada e criticamente ideas e argumentos.		
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.		
T15	Traballar de forma autónoma e valorar a importancia da iniciativa e o espírito emprendedor no exercicio profesional.		
T17	Contribuír coa súa actividade profesional á sensibilización social verbo da importancia do patrimonio cultural, da súa incidencia nos diferentes ámbitos e na súa capacidade de xerar valores significativos.		
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN			
X3	Potenciar a conciencia crítica, aplicando unha visión crítica construtiva ao traballo propio e ao dos demais, e desenvolvendo unha ética profesional que estableza unha relación adecuada entre os medios que utiliza e os fins que persegue.		
X4	Comunicar, mostrando a capacidade suficiente de negociación e organización do traballo en grupo, a integración en contextos culturais diversos e o uso das novas tecnoloxías.		
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.		
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.		
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EE1	EE1. Concibir as ideas e propostas que fundamentan a creación do deseño, explorando a dinámica do espazo, do corpo e da luz, valorando as súas propiedades representativas e a súa calidade estética.		
EE2	Proxectar a composición do deseño a través do uso do coñecemento dos procedementos técnicos e de representación.		
EE3	Planificar e facer o seguimento do proceso de realización da creación, aplicando as metodoloxías de traballo pertinentes.		
EE5	Estudar para concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
3. OBXECTIVOS PARA PERCEPCIÓN VISUAL E PERSPECTIVA I		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Aprender a terminoloxía propia desta materia.		T8, T13.	
2. Aplicar os coñecementos adquiridos a situacións prácticas.		T1, T15, T17, X3.	
3. Coñecer diferentes perspectivas e o xeito de aplicación de cada unha delas.		T15, X6, EE2, EE5.	
4. Ser quen de facer un bosquexo do natural acadando un resultado fiable en canto á representación da profundidade.		T6, T13, X5, EE1	
5. Empregar a perspectiva como instrumento á hora da elaboración do bosquexo escenográfico de ambiente.		T17, X4, X5, EE2.	
6. Desenrolar a capacidade de análise sintético e estrutural (apuntes, bosquexos e esquemas) mediante a introdución de estudos temáticos do natural como referencia.		T1, T17, EE2, EE3, EE5.	
7. Desenrolar habilidades compositivas tridimensionais en diversas técnicas cunha autodisciplina de traballo exacto e limpo.		T1, T13, X3, EE1, EE5.	

8. Facilitar a lectura espacial das formas utilizando medios expresivos como perspectivas, sombras, e a súa aplicación.		T13, T15, X4, X5, EE1.	
4. CONTIDOS PARA PERCEPCIÓN VISUAL E PERSPECTIVA I			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1. Introducción á Xeometría Descritiva e aos Sistemas de representación.	1.1. Xeometría descritiva. 1.1.1. Sistemas de proxección. 1.1.2. Sistemas de representación. 1.2. Sistema diédrico. 1.2.1. Fundamentos do sistema. 1.2.2. Representación de elementos básicos. 1.3. Sistema axonométrico. 1.3.1. Fundamentos do sistema. 1.3.2. Representación de elementos básicos. 1.4. Sistema cónico. 1.4.1. Fundamentos do sistema. 1.4.2. Representación de elementos básicos.	4	
2. Sistema diédrico: o punto.	2.1. Representación do punto. 2.2. Posicións do punto (alfabeto do punto). 2.3. Representación do punto por coordenadas.	3	
3. Sistema diédrico: a recta.	3.1. Representación da recta. 3.2. Condicións para que un punto pertenza a unha recta. 3.3. Partes vistas e ocultas dunha recta. 3.4. Posicións da recta (alfabeto da recta). 3.5. Representación da recta por coordenadas.	4	
4. Sistema diédrico: o plano.	4.1. Representación do plano. 4.2. Rectas contidas nun plano. 4.3. Posicións particulares do plano (alfabeto do plano). 4.4. Plano definido por dúas rectas que se cortan. 4.5. Representación do plano por coordenadas.	4	
5. Sistema diédrico: sombras.	5.1. Xeneralidades. 5.2. Sombras no sistema diédrico. 5.3. Sombra dun punto. 5.4. Sombra dunha recta. 5.5. Sombra dunha superficie plana. 5.6. Sombras propias e arroxadas de corpos xeométricos.	4	
6. Perspectiva a man alzada I	6.1. Introducción ao debuxo arquitectónico a man alzada. 6.2. Análise visual do espazo e as formas: liña do horizonte e puntos de fuga. 6.3. Escala de valores ou gradientes. 6.4. O entramado: dirección e lonxitude de trazo apropiados.	7	
7. Croquizado de deseños escenográficos.	7.1. Proceso do croquizado: Proporción e elección do punto de vista. 7.2. Croquizado das diferentes vistas do deseño (alzados, plantas, perfís) en diédrico. 7.3. Acoutación do croquis.	10	
TOTAL SESIÓNS			36
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
ACTIVIDADES	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL
Actividades introdutorias	1		1
Exposición práctico-teórica	18		18
Traballos de aula	15	20	35
Resolución de exercicios de forma autónoma		68	68
Titorías individuais		10	10
Titorías de grupo		10	10
Actividades de avaliación. Probas	2		2
Actividades de avaliación. Revisión		1	1
TOTAL		36	108
6. METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE			
Actividades	Descrición		
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.		
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.		
Traballos de aula	O estudante desenvolve exercicios ou proxectos na aula baixo as directrices e supervisión da profesora. O seu desenvolvemento pode estar vinculado con actividades autónomas do estudante		
Traballo autónomo	Actividade na que se formulan problemas relacionados coa materia. O alumnado debe desenvolver a análise e resolución dos exercicios de forma		

	autónoma.
Actividades introductorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
7. ATENCIÓN PERSONALIZADA	
Tutorías individuais	Entrevistas que o/a alumno/a mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Tutorías de grupo	Entrevistas que o grupo de alumnado mantén co profesorado da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN	
8.1 Avaliación ordinaria	
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas
Láminas de aula	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.
Traballo autónomo	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.
8.2. Avaliación extraordinaria	
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas
Láminas de aula suspensas ou non presentadas.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.
Traballo autónomo suspenso ou non presentado.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.
8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria	
Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas
Láminas de aula.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.
Traballo autónomo.	T1, T6, T8, T15, T17, X3, X4.
Exame teórico-práctico	T13, X5, X6, EE1, EE2, EE3, EE5.
9. Criterios de avaliación aplicables	
AT3, AT4, AT6, AT9, AT10, AT14, AT15, AT16, AX1, AX3, AX4, AX5, AX9, AX10, AX20, AX28, AX29, AE1, AE7, AE8, AE9, AE10, AE13, AE14.	
10. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS	
Referencias básicas:	
<ul style="list-style-type: none"> • ANDROUET du CERCEAU, JACQUES. <i>Lecciones de perspectiva positiva</i>. Ed. Xarait, Madrid, 1980. • ARCAS, SANTIAGO y JOSÉ FERNANDO, GONZÁLEZ, ISABEL. <i>Perspectiva para principiantes</i>. Ed. Köneman, 2003. • BÄRTSCHI, WILLY A. <i>El estudio de las sombras en perspectiva</i>. Ed. Gustavo Gili, 1982. • DAMISCH, HUBERT. <i>El origen de la perspectiva</i>. Alianza Forma. Ed. Alianza, 1997. • DE SIMONI, LUIGI e PIERO. <i>Spazio prospettico</i>. Ed. Roma Bonacci, 1976. • GONZALO GONZALO, JOAQUÍN. <i>Iniciación a la perspectiva cónica</i>. Prácticas de dibujo técnico. Ed. Donostiarra, 1992. • NAVARRO DE ZUBILLAGA, JAVIER. <i>Imágenes de la perspectiva</i>. Ed. Siruela, 1996. • NAVARRO DE ZUBILLAGA, JAVIER. <i>Mirando a través. La perspectiva en las artes</i>. Ed. Serbal, 2000. • PARRAMÓN, J. M., <i>Perspectiva para artistas</i>, Editorial Parramón, Barcelona, 1993. 	
Referencias complementarias:	
<ul style="list-style-type: none"> • BROOK, Peter - El espacio vacío, Ediciones Península S.A., Barcelona, 2012 • ALVAREZ VILLAR, A. - El mundo mágico de la percepción, Doncel, Madrid, 1973. • BATISTE, J. - La escenografía, Ed. La Galera, Barcelona, 1996. • BREYER, G. - La escena presente: Teoría y metodología del diseño escenográfico., Ed. Infinito, Buenos Aires, 1952. • CALMET, H. - Escenografía. Escenotecnia, Iluminación., Ediciones La Flor, Buenos Aires, 2005. • LÓPEZ GUEREÑU, J. - Decorado y tramoya., Ed. Ñaque, Ciudad Real, 1998. • AUMONT, Jacques (1990), <i>La imagen</i>, Ediciones Paidós Ibérica, Barcelona, 1992. • CARRASCAL, Ana, <i>Aproximación interdisciplinaria a la imagen visual, Bellaterra, Facultad de Ciencias de la Información, Barcelona, 1983</i> • GUBERN, Román, <i>La mirada opulenta. Exploración de la iconosfera contemporánea</i>, Editorial Gustavo Gili, Barcelona, 1987 • ZUNZUNEGUI, Santos, <i>Mirar la imagen, Servicio Editorial Universidad del País Vasco, Zarauz, 1984</i> 	
11. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS	
<ul style="list-style-type: none"> • Os exames e entregas deberán axustarse aos prazos e hora indicados pola profesora da materia ou Xefatura de Estudos, o seu non cumprimento implicará a non superación destes. 	